

ΕΝΟΤΗΤΑ 17 – Ο Ι. ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ ΩΣ ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ (1828 - 1831) Η ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ (1829)

Η άφιξη του Καποδίστρια - Η κατάσταση στην Ελλάδα

- Ο Ι. Καποδίστριας εκλέχτηκε Κυβερνήτης της Ελλάδας (*Εθνοσυνέλευση Τροιζήνας*, άνοιξη 1827).
- Άφιξή του στο Ναύπλιο αρχές του 1828 → η κατάσταση ήταν τραγική : χώρα κατερειπωμένη, λαός εξαθλιωμένος, ληστές και πειρατές παντού, αιγυπτιακός στρατός στη ΝΔ Πελοπόννησο και τουρκικός στη Στερεά Ελλάδα.

Πολίτευμα και διοίκηση

- Ανέστειλε την ισχύ του συντάγματος της Τροιζήνας.
- Συγκέντρωσε στα χέρια του όλες τις εξουσίες.
- Η Δ' *Εθνοσυνέλευση* (Άργος, καλοκαίρι 1829) επικύρωσε αυτές τις αποφάσεις.

Ένοπλες δυνάμεις

- Συγκρότηση τακτικών ένοπλων δυνάμεων → εκκαθάριση της Στερεάς Ελλάδας από τον τούρκικο στρατό και αντιμετώπιση ληστείας και πειρατείας :
 - Αξιοποίηση αγωνιστών για τη δημιουργία τακτικού στρατού.
 - Ιδρύθηκε ο *Λόχος των Ευελπίδων*.
 - Οργάνωση τακτικού πολεμικού ναυτικού.
 - Καταπολέμηση πειρατείας (με δράση του Α. Μιαούλη).

Οικονομία

- Σχηματίστηκε το πρώτο κρατικό ταμείο (από εισφορές Ελλήνων εξωτερικού και φιλελλήνων).
- Ίδρυση τράπεζας σε συνεργασία με τον τραπεζίτη Εϋνάρδο και κοπή νομίσματος (*φοίνικας*).
- Λιτότητα στις δημόσιες δαπάνες.
- Εκσυγχρονισμός γεωργίας : νέες καλλιέργειες (πατάτα) και νέες καλλιεργητικές μέθοδοι (σιδερένιο άροτρο).

Εκπαίδευση

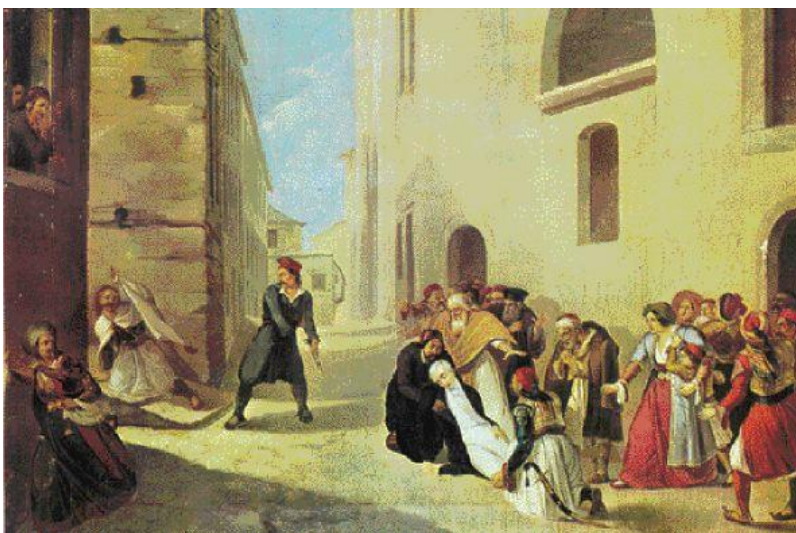
- *Ορφανοτροφείο Αίγινας* : τρία αλληλοδιδασκτικά σχολεία (δημοτικά τετραετούς φοίτησης), τρία ελληνικά σχολεία (γυμνάσια τριετούς φοίτησης), *χειροτεχνεία* (επαγγελματικές σχολές), *Πρότυπον Σχολείον* (για τους δασκάλους των αλληλοδιδασκτικών).
- *Κεντρικόν Σχολείον* (για όσους θα σπούδαζαν στο εξωτερικό).
- *Πρότυπον Αγροκήπιον* (γεωργική σχολή).
- Στόχος εκπαίδευσης : βασικές γνώσεις και επαγγελματική κατάρτιση (ο Καποδίστριας δεν ίδρυσε πανεπιστήμιο).

Η ολοκλήρωση της επανάστασης

- 12 Σεπτεμβρίου 1829, Πέτρα Βοιωτίας : η τελευταία μάχη. Οι ελληνικές δυνάμεις υπό το Δ. Υψηλάντη νίκησαν τις τουρκικές.
- *Πρωτόκολλο της Ανεξαρτησίας* (1830) : η Ελλάδα αναγνωρίστηκε κράτος ανεξάρτητο (νότια συνοριακής γραμμής Αχελώου – Σπερχειού).
- *Συνθήκη της Κωνσταντινούπολης* (1832) : διεύρυνση συνόρων (όλα τα εδάφη νότια της γραμμής Αμβρακικού – Παγασητικού).

Η αντιπολίτευση κατά του Καποδίστρια

- Αίτια :
 - Συγκρότηση ισχυρού, συγκεντρωτικού κράτους κατά τα δυτικά πρότυπα → αντιδράσεις και δυσαρέσκεια από : πρόκριτους (Π. Μαυρομιχάλης), πλοιοκτήτες (Γ. Κουντουριώτης), Φαναριώτες (Α. Μαυροκορδάτος), διανοούμενους (Αδ. Κοραής).
 - Αγγλία, Γαλλία θεωρούσαν τον Καποδίστρια όργανο της Ρωσίας, υποκινούσαν αντικαποδιστριακές κινήσεις.
- Συνέπειες :
 - Αρχές 1830 εξεγέρσεις. Αργότερα ο Α. Μιαούλης ανατίναξε στον Πόρο τα 2 μεγαλύτερα ελληνικά πλοία.
 - Η εφημερίδα *Απόλλων* στην Ύδρα προπαγάνδιζε τη δολοφονία του Κυβερνήτη.
 - Ο Καποδίστριας φυλάκισε τον Πετρόμπεη Μαυρομιχάλη.
 - 27 Σεπτεμβρίου 1831 ο Κωνσταντίνος και Γεώργιος Μαυρομιχάλης δολοφόνησαν τον Καποδίστρια στο Ναύπλιο.

*Διονύσιος Τσόκος, Η δολοφονία του Καποδίστρια
Αθήνα, Μουσείο Μπενάκη*

Α. ΙΣΤΟΡΙΚΟΙ ΟΡΟΙ : Δ' Εθνοσυνέλευση, Λόχος των Ευελπίδων, φοίνικας, Ορφανοτροφείο της Αίγινας, αλληλοδιδασκτικά σχολεία, ελληνικά σχολεία, χειροτεχνεία, Πρότυπον Σχολείον, Κεντρικόν Σχολείον, Πρότυπον Αγροκήπιον, συνθήκη της Κωνσταντινούπολης (1832).

Β. ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ :

1. Ποια ήταν η κατάσταση που επικρατούσε στην Ελλάδα, όταν έφτασε ο Ι. Καποδίστριας στο Ναύπλιο το 1828;
2. Ποιες ήταν οι ενέργειες του Ι. Καποδίστρια στη διοίκηση, τις ένοπλες δυνάμεις και την οικονομία;
3. Ποιο ήταν το έργο του Ι. Καποδίστρια στον τομέα της εκπαίδευσης;
4. Πώς ολοκληρώθηκε η ελληνική επανάσταση το 1829;
5. Ποια ήταν τα αίτια της σύγκρουσης Καποδίστρια-αντιπολίτευσης και ποιες οι συνέπειές της;

**ΕΝΟΤΗΤΑ 17 – Ο Ι. ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ ΩΣ ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ (1828 - 1831)
Η ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ (1829)
ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ**

1. Στις παρακάτω προτάσεις να σημειώσετε Σωστό ή Λάθος (να δικαιολογήσετε το λάθος).

- α. Ο Καποδίστριας είχε συγκεντρώσει στα χέρια του όλες τις εξουσίες.
- β. Το πρώτο κρατικό ταμείο σχηματίστηκε με τη συμβολή του τραπεζίτη Εϋνάρδου.
- γ. Ο Καποδίστριας ίδρυσε το πρώτο ελληνικό πανεπιστήμιο.
- δ. Με τη *συνθήκη της Κωνσταντινούπολης* (1832) η Ελλάδα διεύρυνε τα σύνορά της.
- ε. Η Αγγλία και η Γαλλία υποστήριζαν την πολιτική του Καποδίστρια.

2. Να αντιστοιχίσετε τα στοιχεία της στήλης Α με αυτά της στήλης Β.

A	B
α. αλληλοδιδασκτικά σχολεία	1. γεωργική σχολή
β. ελληνικά σχολεία	2. φοιτούσαν όσοι προορίζονταν για σπουδές στο εξωτερικό
γ. χειροτεχνεία	3. δημοτικά τετραετούς φοίτησης
δ. Πρότυπον Σχολείον	4. φοιτούσαν όσοι προορίζονταν για δάσκαλοι στα αλληλοδιδασκτικά
ε. Κεντρικόν Σχολείον	5. επαγγελματικές σχολές
στ. Πρότυπον Αγροκήπιον	6. γυμνάσια τριετούς φοίτησης

3. Ποια είναι η άποψη του Ι. Κωλέττη και ποια του Γαλλοελβετού τραπεζίτη Εϋνάρδου για τον Καποδίστρια και το έργο του σύμφωνα με τις πηγές που ακολουθούν; Πώς δικαιολογείτε την αντίθεση στα λεγόμενά τους;

Δύο αντίθετες απόψεις για τον Ι. Καποδίστρια και το έργο του

α. Η άποψη του Ιωάννη Κωλέττη, αρχηγού του γαλλικού κόμματος

Απομάκρυνε [ενν. ο Καποδίστριας] από τα πράγματα όλους τους αρχηγούς των Ελλήνων, όλους τους επιρροή έχοντας και όλους τους πεπαιδευμένους [...], κατεπάτησεν [...] τα ψηφίσματα της εν Άργει Εθνοσυνελεύσεως, καταφρόνησε τα δίκαια του πολίτου, κατέτρεξε την ελευθεροτυπία, σύστησε και διοργάνωσε δικαστήρια καθ' όλην την έκτασιν εξηρημένα από την θέλησίν του· εμπύχωσε την κακοήθεια, την επιβουλήν, την προδοσία.

Πηγή: Β. Κρεμμυδάς, Ο πολιτικός Ιωάννης Κωλέττης, Τυπωθήτω, Αθήνα 2000, σ. 165.

β. Η άποψη του Εϋνάρδου, φιέλληνα συνεργάτη του Καποδίστρια

Ο ενάρετος ανήρ [...] όστις εθυσίασε το παν διά την πατρίδα του, απέθανε θύμα ιδιαιτέρας εκδικήσεως [...]. Οι Έλληνες πάσης φατρίας θέλουν γνωρίσει αργότερα την αμέτρητον ζημίαν, την οποίαν υπέφερον, θέλουν ιδεί εντός ολίγου, ότι δεν υπάρχει άνθρωπος ικανός ν' αναπληρώση την έλλειψιν του Κόμητος Καποδίστρια, και όταν εξετάσουν όλα όσα έπραξε διά την πατρίδα του, θέλουν τον αναγνωρίσει ως τον αγαθώτερον άνθρωπον.

Πηγή: Ιστορία του ελληνικού έθνους, Εκδοτική Αθηνών, τόμ. ΙΒ', σ. 562.